

Miljøministeriet
Kystdirektoratet

**Kolding
Kommune**
en del af trekanforrådet

AFGRÆSNSINGSNOTAT

Afgrænsning af miljøkonsekvensvurdering af projekt
'Vandturbinledning Lillebælt'

Kolding Kommunes miljøvurderingsteam og Kystdirektoratet,
juni 2023

Indhold

INDLEDNING	2
LOVGRUNDLAG	2
HØRING	3
GEOGRAFISK AFGRÆNSNING AF VURDERINGSOMRÅDET	3
ALTERNATIVER.....	3
FORHOLDET TIL ANDEN LOVGIVNING OG PLANLÆGNING	3
AFGRÆNSNING	4
AFGRÆNSNING	0
POTENTIEL KUMULATIV EFFEKT	11
BILAG	12

INDLEDNING

Kolding Kommune v. Miljøvurderingsteamet modtog d. 20. oktober 2022 ansøgning om miljøscreening af projekt 'Vandturbineledning Lillebælt'.

Projektet er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2 punkt 11c: 'Rensningsanlæg (projekter, der ikke er omfattet af bilag 1)' og punkt 3i: 'Anlæg til fremstilling af hydroelektrisk energi'.

På baggrund af ansøgningen er der gennemført en miljøscreening af projektet og en høring af berørte myndigheder. På baggrund heraf traf Kolding Kommune den 1. december 2022 en afgørelse om, at projektet 'Vandturbineledning Lillebælt' har så væsentlige, sandsynlige indvirkninger på miljøet, at der skal gennemføres en miljøkonsekvensvurdering af projektets indvirkninger på miljøet.

I projektet vil der ligeledes blive etableret en spildevandsledning på søterritoriet, hvorfor Kystdirektoratet er VVM-myndighed på projektet på havsiden. Kystdirektoratet modtog ansøgning om udløbsledningen på søterritoriet den 16. januar 2023.

Der er en funktionel sammenhæng mellem anlægget som Kystdirektoratet og Kolding Kommune er myndighed for, og derfor foretages VVM-sagsbehandlingen i et samarbejde mellem de to instanser. Kolding Kommune er den koordinerende myndighed. Høringerne og konsekvensvurderingerne danner grundlag for både § 25-tilladelsen som kommunen skal udarbejde og tilladelsen efter § 16 a, stk. 1 i lov om kystbeskyttelse, som erstatter § 25-tilladelsen for den del af ledningen, der placeres på søterritoriet.

I perioden d. 15. maj – d. 12. juni 2023 blev der foretaget en høring af offentligheden, parter og berørte myndigheder om, hvilke oplysninger, der skal indgå i miljøkonsekvensvurderingen.

Nærværende afgrænsning, der er baseret på miljøscreeningen og høringerne, lægges til grund for de miljøkonsekvensvurderinger, som skal udføres som grundlag for de endelige tilladelser til projektet. Afgrænsningen redegør for niveauet for vurderingen af de enkelte miljøparametre herunder datagrundlag og metode.

For visse emner redegøres der på et argumenteret grundlag for, hvorfor emnet ikke anses for potentielt at blive væsentligt påvirket, og hvorfor det således ikke behandles nærmere i miljøkonsekvensvurderingen jf. tabel 2.

LOVGRUNDLAG

For projekter omfattet af miljøvurderingslovens § 15, stk. 1¹ skal myndigheden forud for bygherres udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport afgive udtalelse om, hvor omfattende og detaljerede de oplysninger skal være, som bygherren skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten.

Miljøkonsekvensrapporten skal som minimum indeholde følgende:

1. En beskrivelse af projektet med oplysninger om projektets placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender
2. En beskrivelse af projektets forventede indvirkninger på miljøet
3. En beskrivelse af projektets særkender eller der foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet

¹ LBK nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

4. En beskrivelse af de rimelige alternativer, herunder nulalternativet, som bygherren har undersøgt og som er relevante for projektet og dets særlige karakteristika og en angivelse af hovedårsagen til den valgte løsning under hensyntagen til projektets indvirkning på miljøet
5. Et ikke teknisk resume af ovennævnte forhold
6. Alle yderligere oplysninger omhandlet i lovens bilag 7, som er relevante for de karakteristika, der gør sig gældende for projektet og for det miljø, der kan forventes at blive berørt

HØRING

De berørte myndigheder, parter og offentligheden er blevet hørt, om der er bemærkninger til afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold, og om de er vidende om forhold, som miljøvurderingsmyndighederne bør have kendskab til og/eller belyse nærmere i forbindelse med projektet.

Der er modtaget syv høringssvar fra berørte myndigheder, og de indkomne høringssvar har givet anledning til en præcisering af hvilke parametre og vurderinger, der skal foretages i miljøkonsekvensrapporten. Høringssvarene fremgår af bilag 2 til nærværende afgrænsningsnotat.

GEOGRAFISK AFGRÆNSNING AF VURDERINGSOMRÅDET

I dette afsnit beskrives den geografiske afgrænsning af det undersøgelsesområde, som miljøkonsekvensvurderingen udføres for. Den emnemæssige afgrænsning behandles i afsnittet AFGRÆNSNING.

Miljøkonsekvensvurderingen omfatter 100 m tracé fra Kolding Renseanlæg i Agtrup til udløbet i Lillebælt herunder de nærområder, som påvirkes direkte af projekt 'Vandturbinledning Lillebælt'. For alle vurderingsparametre dækker afgrænsningen et større område end selve projektet, eks. indvirkningen på Natura 2000-området Lillebælt og indvirkningen på landskabet.

ALTERNATIVER

Belysningen af alternativer foretages bl.a. ved, at der argumenteres for fravalget af alternative løsningsforslag med udgangspunkt i såvel overvejelse omkring projektets optimale indretning som miljømæssige begrundelser.

Belysningen skal udgøre et grundlag for at afgøre, om alternativet vil kunne tilgodese bygherres sigte med projektet og samtidigt være en miljømæssigt bedre løsning.

Miljøkonsekvensrapporten skal derudover belyse følgende alternativer:

- Nul-alternativ med fastholdelse af nuværende situation
- Ansøgningens projekt/hovedforslag

FORHOLDET TIL ANDEN LOVGIVNING OG PLANLÆGNING

Forholdet til anden lovgivning skal indgå i miljøkonsekvensrapporten.

Af anden lovgivning, der kunne være relevant i forhold til dette projekt, kan nævnes:

- Natura 2000-bekendtgørelser (nr. 654 af 19/05/2020 og nr. 2091 af 12/11/2021)
- Lov om vandplanlægning og indsatsbekendtgørelsen
- Kystbeskyttelsesloven
- Museumsloven

- Havstrategiloven
- Miljøbeskyttelsesloven
- Naturbeskyttelsesloven
- Artsfredningsbekendtgørelsen
- Bekendtgørelse om miljømål for overfladevand og grundvandsforekomster
- Bekendtgørelse om overvågning af overfladevandets, grundvandets og beskyttede områders tilstand og om naturovervågning af internationale naturbeskyttelsesområder
- Entreprenørbekendtgørelsen

AFGRÆNSNING

Afgrænsningsnotatet fastlægger i henhold til § 23, stk. 1 i miljøvurderingsloven, hvor omfattende og detaljerede oplysninger miljøkonsekvensrapporten for projektet skal indeholde.

Miljøscreeningen og gennemgangen af det ansøgte projekt viser, at projekt 'Vandturbineledning Lillebælt' kan have følgende væsentlige indvirkninger på miljøet:

Parameter biologisk mangfoldighed, da spildevandsledningen løber gennem Sdr. Stenderup Skoven, som er en del af Natura 2000-området 'Lillebælt'. Projektområdet kan evt. være levested eller potentielt levested for bilag IV-arter. I og i umiddelbar nærhed af projektområdet er der flere nationalt beskyttede naturområder, der alle er beskyttede mod tilstandsændringer efter naturbeskyttelseslovens § 3. Desuden ligger projektområdet i fredskov og indenfor skovbyggelinjen, og derfor skal indvirkningen på skovbyggelinjen som levested og spredningskorridor for plante- og dyrelivet belyses.

Parameter kulturarv og landskab, da projektets visuelle indvirkning på landskabet skal belyses pga. placeringen inden for skovbygge-, strandbeskyttelses- og fortidsmindebeskyttelseslinje. Desuden skal projektets indvirkning på arkæologisk arv belyses. Der løber et jorddige i umiddelbar nærhed af projektområdet, og der er en del fredede fortidsminder i skoven vest for projektområdet, og desuden projektområdet ligger inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen.

En efterfølgende dialog med Kystdirektoratet har vist, det er nødvendigt at afgrænse til flere miljøparametre end ovenfor og nævnt i § 21-afgårelsen i december 2022. De samlede miljøparametre, der skal indgå i vurderingen af projektets indvirkning på miljøet fremgår nedenfor.

MILJØKONSEKVENSRAPPORTENS INDHOLD

Miljøkonsekvensrapporten skal indeholde vurderinger af projektets sandsynlige væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder følgende miljøparametre:

1. Den biologiske mangfoldighed herunder flora og fauna med særlig vægt på arter og naturtyper, der er beskyttet i henhold til habitatdirektivet
2. Vand
3. Landskab og kulturarv
4. Katastroferisici og ulykker
5. Samspillet mellem parametrene i nr. 1-4.

Miljøparametrene er oplistet i nedenstående skema sammen med de emner, der vurderes potentielt at kunne blive påvirket i forbindelse med etableringen af spildevandsledningen, og som skal behandles i miljøkonsekvensrapporten. Formålet med skemaet er at vise, hvilke af de overordnede miljøparametre hvert emne i miljøkonsekvensrapporten primært relaterer sig til.

Tabel 1. Miljøemner der behandles i miljøkonsekvensrapporten og deres indbyrdes relation til miljøparametrene, der påkræves vurderet i henhold til miljøvurderingsloven.

Miljøparameter	Emne i miljøkonsekvensrapport
Biologisk mangfoldighed	Internationalt beskyttet natur og arter Nationalt beskyttet natur på land Marin natur Havstrategi Skovbyggelinje
Vand	Havmiljø
Landskab og kulturarv	Sten- og jorddiger Fortidsminder herunder fortidsmindebeskyttelseslinjen Strandbeskyttelseslinjen
Katastroferisici og ulykker	Risiko for ulykker

For samtlige miljøparametre/emner gælder det, at vurderingerne skal tage udgangspunkt i nyeste, eksisterende data på området. For de miljøemner, hvor der kræves yderligere model- og/eller feltundersøgelser, angives dette under hvert afsnit sammen med den overordnede metode til at indhente disse data, såfremt myndighederne har specifikke krav til dette.

Beskrivelsen af de forventede væsentlige virkninger skal jf. miljøvurderingslovens § 20, stk. 4 omfatte en række nærmere angivne miljøfaktorer. Projektets væsentlige direkte og indirekte virkninger skal på en passende måde påvises, beskrives og vurderes for. Herunder også jf. bilag 7 i miljøvurderingsloven de sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger. I beskrivelser og vurderinger bør der tages hensyn til de miljøbeskyttelsesmål, der er fastlagt på EU- eller medlemsstatsplan, og som er relevante for projektet.

Miljøfaktorer og miljøpåvirkninger, der afgrænses "Nej, indgår ikke i MKR" i den nedenstående tabel 2, er faktorer og påvirkninger, der ikke vurderes at kunne blive påvirket væsentligt eller medføre væsentlige miljøpåvirkninger, og som derfor ikke vil blive yderligere behandlet i miljøkonsekvensrapporten, selvom en mindre påvirkning kan forekomme. De øvrige miljøemner og miljøpåvirkninger, som afgrænses "Ja, indgår i MKR", vurderes nærmere i miljøkonsekvensrapporten.

Formålet med afgrænsningen er at sikre, at miljøkonsekvensrapporten fokuserer på de miljøfaktorer og miljøpåvirkninger, hvor det ikke kan afvises, at kan ske en væsentlig påvirkning af miljøet.

Miljøkonsekvensrapporten skal både behandle væsentlige negative og væsentlige positive virkninger. Karakteren af en påvirkning vil ofte være subjektiv, og det er derfor vigtigt, at påvirkninger og konsekvenser ikke undlades, selvom de fra bygherres synspunkt er positive.

I tabel 2 gennemgås miljøparametrene enkeltvis, og for hvert emne angives grundlaget for, hvorfor det vurderes relevant, og hvordan det overordnet skal behandles i miljøkonsekvensrapporten.

Miljøministeriet
Kystdirektoratet

**Kolding
Kommune**
en del af trekanthavet

AFGRÆNSNING

Afgrænsningen er baseret på miljøscreeningen og høringer af berørte myndigheder, parter og offentligheden. Afgrænsningen lægger til grund for de miljøkonsekvensvurderinger, som skal udføres som grundlag for de endelige tilladelser til projektet. Afgrænsningen redegør for niveauet for vurderingen af de enkelte miljøparametre herunder datagrundlag og metode. I vurderingen af projektets indvirkning på nedenstående miljøparametre skal der i vurderingen tages højde for hyppighed og varighed.

Tabel 2. Emner, der skal belyses i miljøkonsekvensrapporten for projekt 'Vandturbinledning Lillebælt'

Nr.	Parameter	Projektfase, hvor en potentiel påvirkning kan forekomme	Beskrivelse af potentiel miljøpåvirkning jf. bilag 1	Data	MKR
Biologisk mangfoldighed herunder flora og fauna					
1	Internationalt beskyttet natur og arter Projektets indvirkning på internationalt beskyttet natur (Lillebælt) og bilag IV-arter	Anlægs- og driftsfasen	<u>Natura 2000-områder</u> Projektområdet ligger i Natura 2000-området Lillebælt primært med anlægget placeret i habitatnaturtyperne/skovnaturtyperne 'bøg på muld' (9130), og 'Elle- og askeskov' (91E0). Der skal foretages en vurdering af, om projektet kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Det skal vurderes, om det kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke den udpegede lokalitets gunstige bevaringsstatus væsentligt (væsentlighedsvurdering). Hvis en sådan påvirkning på baggrund af objektive kriterier ikke kan udelukkes, skal der foretages en nærmere vurdering (konsekvensvurdering).	<u>Natura 2000-områder</u> Kvalitative vurderinger på baggrund af områdernes udpegningsgrundlag og eksisterende data og eventuelle besigtigelser/naturundersøgelser. Natura 2000-plan 2016-2021 og udkast til Natura 2000-plan 2022-2027 for Lillebælt Natura 2000-område nr. 112, Habitatområde H96, Fuglebeskyttelsesområde F47 (Miljøstyrelsen 2016, 2021) <u>Bilag IV-arter</u>	Ja Indgår i MKR

			Der er ikke tale om øget spildevandsudledning i dette projekt, og derfor er der ingen ændret udledning af næringsstoffer, der kan påvirke vandkvaliteten og de udpegede arter og naturtyper i Natura 2000-området Lillebælt. Det skal vurderes om projektets påtænkte anlægsaktiviteter kan skade udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. <u>Bilag IV-arter</u> Det skal undersøges om der er beskyttede arter (bilag IV) eller potentielle levesteder, yngle- og rasteområder indenfor projektområdet. Det skal vurderes om projektets påtænkte anlægsaktiviteter kan skade yngle- og rasteområder for særligt sårbare arter af dyr og planter (bilag IV-arter) også uden for Natura 2000-området. Det vurderes, at der i anlægsfasen kan være en påvirkning af fugle og havpattedyr i form af bl.a. støj. Det skal vurderes om anlægsarbejdet/anlægsmetoden kan indvirke negativt på fugle og marine dyr.	Kvalitative vurderinger på baggrund af besigtigelser/naturundersøgelser samt eksisterende data og viden om bilag IV-arter og potentielle levesteder, yngle- og rasteområder for bilag IV-arter. Registrering i Danmarks Miljøportal, arealinformation, naturdata.dk herunder nyeste viden m.v. Miljøkonsekvensrapporten vil afspejle nyeste EU-domme herunder forholde sig til vandrammedirektivet og habitatdirektivet.	
2	Nationalt beskyttet natur på land Projektets indvirkning på § 3-beskyttet natur og fredskov	Anlægsfasen	<u>§ 3-beskyttet natur og fredskov</u> Projektområdet ligger i § 3-beskyttet områder, i fredskov og inden for beskyttelseslinjer herunder skovbyggelinje, fortidsminde- og strandbeskyttelseslinje.	<u>§ 3-beskyttet natur og fredskov</u> Kvalitative vurderinger på baggrund af eksisterende viden og data, og evt. feltbe-	Ja Indgår i MKR

			Det skal undersøges mulige konsekvenser og påvirkninger af naturinteresser, som anlæggelsen af ledningen kan give. Konsekvens ved evt. grundvandssænkning skal vurderes, da der kan være en påvirkning af våde naturområder. Desuden skal det vurderes, hvordan de implicerede arealer bliver reetableret.	sigtelser/naturundersøgelser af områdernes nuværende tilstand og andre beskyttelsesinteresser langs linjeføringerne i forhold til potentielle påvirkninger samt afklaring af behov for dispensationer/tilladelser i henhold til naturbeskyttelsesloven, vandløbsloven m.m. Kvalitativ vurdering af påvirkningen af beskyttet natur ved en eventuel grundvandssænkning. Kvalitativ vurdering af påvirkningen af beskyttede arter ved rydning af fredskov. Registrering i Danmarks Miljøportal, arealinformation, naturdata.dk herunder nyeste viden m.v.	
3	Marin natur og arter Projektets indvirkning på havbundens flora og fauna herunder fisk	Anlægsfase og driftsfase	I Lillebælt udgraves renden i havbunden med enten grab/gravemaskine eller ved sandsugning på strækning på ca. 30 meter (i alt ca. 200-250 m³ sand). Sandmaterialet vil så vidt muligt lægges i bunker 10-20 meter fra renden på havbunden. Projektet kan medføre fysiske forstyrrelser af havbunden ved gravning eller sandsugning, hvilket kan medføre midlertidige tab af habitat og ændring af bundsubstratet til	Forholdene for bundfauna og –flora samt fisk beskrives på baggrund af sedimentmodeller, tidligere feltundersøgelser i området og tilgængelig litteratur.	Ja Indgår i MKR

			skade for bunddyrene og planter. Der opgraves op til 250 m ³ , som lægges i bunker. Projektet kan medføre øgede sedimentation i vandsøjlen.		
4	Havplan Projektets placering ift. havplanen	Anlægsfase	Projektet ligger inden for et område i havplanen, der er udlagt til generel anvendelseszone. Inden for den generelle anvendelseszone kan der meddeles tilladelse m.v. til eller vedtages planer for arealanvendelser og anlæg, der ikke er fastsat udviklingszoner for, herunder arealanvendelse og anlæg, der ikke planlægges for med havplanen.	Havplan.dk	Nej Indgår ikke i MKR
5	Havstrategi Projektets indvirkning på havstrategidirektivets 11 deskriptorer.	Anlægsfase	Havstrategirammedirektivet, som er implementeret i Danmarks Havstrategi, beskriver 11 deskriptorer, der bruges til at vurdere miljøtilstanden af et område. Deskriptorerne omfatter både receptorer og påvirkningskilder, der bruges til at klarlægge den menneskelige påvirkning af marine økosystemer.	Miljøtilstanden for deskriptorerne beskrives på baggrund af Basisanalysen for Danmarks Havstrategi II. Kystbeskyttelsens påvirkning af de enkelte deskriptorer vurderes, og det vurderes samlet, hvordan projektet vil påvirke miljøtilstanden og muligheden for at opnå målsætningen for det berørte havområde.	Ja Indgår i MKR
6	Skovbyggelinje Projektets indpasning til beskyttelsesinteresserne for skovbyggelinjen	Anlægs- og driftsfasen	<u>Skovbyggelinjen</u> Projektet ligger inden for skovbyggelinjen, og der planlægges at rydde et bælte i skoven på 10-15 m i forbindelse med anlægelse af spildevandsledningen.	<u>Skovbyggelinjen</u> Kvalitative vurderinger på baggrund af eksisterende viden og data, og evt. feltbesigtigelser/naturundersøgelser af områdernes beskyttelsesinteresser langs linjefø-	Ja Indgår i MKR

			Det skal vurderes, om projektet har en negativ indvirkning på levesteder og spredningskorridorer for plante- og dyreliv ved placering inden for skovbyggelinjen.	ringerne i forhold til potentielle påvirkninger samt afklaring af behov for dispensationer/tilladelser i henhold til naturbeskyttelsesloven m.m.	
7	Bygge- og beskyttelseslinjer Projektets indvirkning på kystnærhedszonen	-	<u>Kystnærhedszonen</u> På trods af behovet for at rydde noget beplantning i forbindelse med anlægsarbejdet, vurderes det, at projektet ikke har en væsentlig negativ indvirkning på kysten efter, at spildevandsledningen er gravet ned.	-	Nej Indgår ikke i MKR
Befolkningen og menneskers sundhed					
8	Projektets indvirkning på befolkningen og menneskers sundhed	-	<u>Støj</u> De primære aktiviteter under anlægsfasen for den del af projektet, der foregår på land, vil være almindelige bygge- og anlægsaktiviteter i form af gravearbejde, kørsel med entreprenørmaskiner, materialer og lignende i forbindelse med nedgravning af spildevandsledningen. Spildevandsledningen kommer ikke til at forløbe tæt på boliger, og derfor vurderes det, at anlægsarbejdet ikke vil give anledning til væsentlige gener i form af støj, støv og vibrationer for de omkringboende. Det vurderes, at støj i anlægsfasen kan overholde Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj. Evt. påvirkninger i anlægsfasen er af begrænset varighed, og disse vil ikke være væsentlige.	-	Nej Indgår ikke i MKR

			Der kan være pumpestøj fra turbinebygningen, men denne er placeret i god afstand til boliger. Det vurderes, at projektet i driftsfasen ikke vil give anledning til gener såsom støj. <u>Luftkvalitet</u> Projektets indvirkning på luftkvaliteten vurderes til ikke at være relevant. Evt. emissioner, der kan påvirke den lokale luftkvalitet, stammer fra entreprenørmaskinerne, men da anlægsarbejdet har en begrænset varighed, vurderes det, at projektets ikke har en væsentlig indvirkning på luftkvaliteten.		
Jordbund og jordarealer					
9	Projektets indvirkning på jordforurening	-	Projektområdet ligger ikke i områder med jordforurening. Der er kortlagt jordforureninger ca. 750 m sydvest for projektområdet, og på grund af den store afstand mellem projektområde og kortlagte forureninger, vurderes det, at projektet ikke vil have en væsentlig indvirkning på jordbund og jordarealer i anlægsfasen. I driftsfasen forventes linjeføringen heller ikke at kunne påvirke jordbund og jordarealer væsentligt.	-	Nej Indgår ikke i MKR
Vand					

10	Sedimentspredning og -spild Projektets påvirkning på havmiljøet som følge af sedimentspredning og sedimentspild	Anlægsfasen	Det skal vurderes, om der kan være påvirkning af miljøtilstanden i Lillebælt i anlægsfasen ifm. etableringen af den supplerende udløbsledning. I Lillebælt udgraves renden i havbunden med enten grab/gravemaskine eller ved sandsugning på strækning på ca. 30 meter (i alt ca. 200-250 m ³ sand). Sandmaterialet vil så vidt muligt lægges i bunker 10-20 meter fra renden på havbunden. Dette vil være en fysisk påvirkning af havbunden og sedimentspredning. Punktet skal ses i sammenhæng med punktet biologisk mangfoldighed, naturtyper og arter, herunder relation til Natura 2000-området nr. 112, Lillebælt.	F.eks. vandområdeplaner, sedimentmodelleringer	Ja Indgår i MKR
11	Spildevand Projektets påvirkning på havmiljøet	Driftsfasen	Udledning af spildevand	Vandområdeplaner	Ja Indgår i MKR
12	Projektets indvirkning på overfladevand	-	<u>Overfladevand (vandløb)</u> I anlæg af spildevandsledningen skal der krydses flere vandløb og grøfter. Vandløbene er ikke beskyttede vandløb med natur- og miljøinteresser, og der er derfor ikke fastsatte miljøkvalitetsnormer, der er overskredet. Det forventes, at projektets indvirkning på vandløb og grøfter ikke er et tema i MKR.	<u>Overfladevand (vandløb)</u> Krydsningerne af vandløb og grøfter i anlægsfasen kræver dispensationer/tilladelser i henhold til vandløbsloven m.m.	Nej Indgår ikke i MKR
13	Projektets indvirkning på grundvand	-	<u>Grundvand</u> Projektområdet er ikke placeret i område med særlige drikkevandsinteresser. Det	-	Nej

			vurderes, at projektet ikke har en væsentlig negativ indvirkning på grundvand.		Indgår ikke i MKR
Klimatiske faktorer					
14	Projektets indvirkning på klimatiske faktorer	-	<u>Anlægsfasen</u> Projektets indvirkning på klimatiske faktorer i anlægsfasen vurderes til ikke at være relevant, da der er en meget lille påvirkning, der vil være af en begrænset varighed (midlertidig) fra entreprenørmaskiner. <u>Driftsfasen</u> Projektet er placeret i et område, der i kommuneplanen er udpeget som et område, der kan blive udsat for oversvømmelse. Projektet vurderes til hverken i anlægs- eller driftsfase at have en væsentlig negativ indvirkning på oversvømmelsesrisikoen.	-	Nej Indgår ikke i MKR
Materielle goder					
15	Projektets indvirkning på menneskeskabte goder		Risiko for påvirkning af eksisterende spildevandsledning eller andre ledninger/kabler. Bygherre er forpligtet til at undersøge ledningsejerregistret om hvorvidt, der er andre ledninger og kabler. Det vurderes derfor, at projektet ikke har en væsentlig negativ indvirkning på områdets forsyningsstruktur.		Nej Indgår ikke i MKR

16	Projektets indvirkning på naturskabte goder	-	Punktet skal ses i sammenhæng med punktet biologisk mangfoldighed, naturtyper og arter (fredskov). Ved etablering af en ekstra spildevandsledning mindskes sandsynligheden for overløb. Adgangen til skoven og stranden påvirkes ikke. Det vurderes, at projektet ikke har væsentlige indvirkning på naturskabte goder.	-	Nej Indgår ikke
Landskab og kulturarv					
17	Kulturarv og fortidsminder Projektets indvirkning på sten- og jorddige, evt. fortidsminder og arkæologi Projektets indpasning til beskyttelsesinteressen fortidsmindebeskyttelseslinje	Anlægsfasen	<u>Sten- og jorddiger og evt. fortidsminder</u> Der løber et jorddige i umiddelbar nærhed af projektområdet, og dette er tilstandsbeskyttet af museumslovens § 29 a. Det skal vurderes, om projektet har en negativ indvirkning på diget som landskabselement herunder skal det sikres, at de arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne ikke beskadiges. Der har været gravet i området tidligere, og det forventes derfor ikke, at der er arkæologiske værdier, der påvirkes væsentligt negativt af projektet. Hvis der i forbindelse med anlægsarbejdet findes spor af fortidsminder, skal arbejdet standses jf. §§ 25-29 i museumsloven. Bygherre vil desuden inddrage Museum Sønderjylland i anlægsarbejdet. Arkæologiske forekomster på søterritoriet	Sten- og jorddiger Kvalitative vurderinger på baggrund af eksisterende viden og data ved arkivalsk kontrol, og evt. feltbesigtigelser/naturundersøgelser af områdernes beskyttelsesinteresser langs linjeføringerne i forhold til potentielle påvirkninger samt afklaring af behov for dispensationer/tilladelser i henhold til naturbeskyttelsesloven museumsloven m.m. for at udarbejde en arkæologisk udtalelse. Arkæologiske forekomster på søterritoriet Det fremgår af museumslovens § 29 h, at såfremt der under anlægsarbejdet eller aktivitet på havbunden findes	Ja projektets indvirkning på sten- og jorddiger herunder de arkæologiske værdier indgår i MKR Nej, reguleres i museumsloven

			I forbindelse med gravning på søterritoriet kan der evt. findes spor af fortidsminder m.v..	spor af fortidsminder eller vrag, så skal dette anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen og arbejdet standes.	
18	Strandbeskyttelseslinjen Projektets indpasning til beskyttelsesinteressen strandbeskyttelseslinje		Den del af kystlandskabet, der påvirkes af projektet, herunder arbejdspladser og køreveje, er omfattet strandbeskyttelseslinjen. De landskabsværdier som strandbeskyttelseslinjen skal sikre, kan blive påvirket af arbejdet med projektet	Registrering i Danmarks Miljøportal, Projektområdet kortlægges i forhold strandbeskyttelseslinjen. Projektets påvirkning vurderes sammenholdt med bestemmelserne for de relevante bygge- og beskyttelseslinjer.	Ja, Indgår i MKR
19	Projektets indvirkning på kystlandskabet	-	Anlægget placeres i et kystlandskab, der som udgangspunkt er sårbart overfor påvirkninger. På trods af behovet for at rydde noget beplantning i forbindelse med anlægsarbejdet, vurderes det, at projektet ikke har en væsentlig negativ indvirkning på den visuelle oplevelse af kysten herunder historiske, kulturelle eller æstetiske landskabs træk efter, at spildevandsledningen er gravet ned. Da der har været gravet i området tidligere, forventes det, at området ikke er sårbart overfor den forventede miljøpåvirkning som primært vil forventes at stamme fra anlægsarbejdet.	-	Nej Indgår ikke i MKR

			Arealet, hvor anlægsarbejdet vil foregå, er tidligere blevet gennemgravet i forbindelse med anlæg af spildevandsledning og bygværker for ca. 40 år siden. Der er ligeledes en tinglyst servitut på det berørte areal, som tillader til enhver tid at foretage nødvendigt gravearbejde ved tilsyn og reparation af den eksisterende ledning.		
Katastroferisici og ulykker					
20	Risiko for ulykker	Anlægs- og driftsfase på søterritoriet	Ledningen sejles til arbejdsområdet. Risikoen for ulykker knytter sig til færdslen med større skibe langs kysten, der i tilfælde af større ulykker kan medføre store spild af olie m.v., hvis et skib lækker.	Risikoen analyseres og beskrives på grundlag af analyserne af skibstrafikken i området og måden skibet skal operere på. Vurderingsskema kan findes på Søfartsstyrelsens hjemmeside. https://www.soefartsstyrelsen.dk/sikkerhed-til-soes/sejladssikkerhed/entreprenøropgaver-til-soes Generelt vedr. sejladssikkerhed under etablerings- og driftsfasen henvises til Søfartsstyrelsens bekendtgørelse om sejladssikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande. Når ledningen	Risiko for ulykker herunder sejladssikkerhedsmæssige forhold indgår i MKR

				er etableret og behørigt anmeldt i efterretninger for Søfarende træder kabelbekendtgørelsen i kraft, herunder at der vil gælde en sikkerhedszone på 200 meter på hver side af tracéet.	
21	Sikring mod ulykker ved havstigninger	-	Projektet er placeret i et område, der i kommuneplanen er udpeget som et område, der kan blive udsat for oversvømmelse. Projektet vurderes til hverken i anlægs- eller driftsfase at have en væsentlig negativ indvirkning på oversvømmelsesrisikoen.	-	Nej Indgår ikke i MKR.
Ressourceeffektivitet					
22	Projektets indvirkning på ressourcer	-	Projektet frembringer ingen affald, og evt. overskudsjord genanvendes. Spildevandsledningen er koblet til en turbine, der udnytter spildevandsledningens fald til at producere energi. Det vurderes, at projektet ikke har en væsentligt negativ indvirkning på ressourceeffektiviteten.	-	Nej Indgår ikke i MKR.

POTENTIEL KUMULATIV EFFEKT

Miljøkonsekvensrapporten skal redegøre for og vurdere indbyrdes kumulative effekter imellem de ovenstående miljøparametre samt øvrige planer og projekter i og omkring projektområdet og de kumulative påvirkninger, der kan opstå i samspil med nærværende projekt.

Der er en eksisterende spildevandsledning, og de to spildevandsledninger kan medføre en øget samlet påvirkning af miljøet. I det omfang, der er andre kendte projekter, som kan bidrage til kumulative effekter i sammenhæng med projekt 'Vandturbinledning Lillebælt' skal dette også indgå i vurderingen. Der er et par mulige hydrologiprojekter, der afleder til samme Natura 2000-område Lillebælt, og effekterne af disse projekter skal evt. indgå i sammenhæng med nærværende projekt.

Miljøkonsekvensrapporten skal derfor beskrive samspillet mellem nærværende projekt og de kommende hydrologiprojekter herunder de forventede kumulative effekter på Natura 2000-området Lillebælt.

BILAG

Bilag 1: Myndighedsskema

Bilag 2: Oversigt over høringssvar

Bilag 1 til afgrænsningsnotat

Projekt navn: Vandturbineledning Lillebælt

Skema 1 indeholder bygherrens anmeldte oplysninger af projektet jf. ansøgningsskemaet som fremgår af bilag 1 til Bekendtgørelse om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) – Miljøvurderingsbekendtgørelsen (BEK nr. 1376 af 21/6/2021 samt kommunens eventuelle bemærkninger til disse oplysninger.

Skema 2 er myndighedens screening af projektet jf. miljøvurderingsloven bilag 6.

Farvekodeforklaring: Farverne "rød, gul, grøn" angiver, hvorvidt det pågældende tema kan antages at kunne medføre, at projektet vurderes at kunne påvirke miljøet væsentligt og dermed være omfattet af krav om miljøvurdering (VVM-pligtigt). "Rød" angiver en stor sandsynlighed for at projektet er omfattet af krav om miljøvurdering (VVM-pligt) og "grøn" en minimal sandsynlighed. Hvis feltet er sort, kan spørgsmålet ikke besvares med et ja eller nej, da der skal foretages et skøn af myndigheden.

Skema 1		
Basisoplysninger	Anmeldte oplysninger	Myndighedsvurdering
Projektbeskrivelse (kan vedlægges)	<i>Supplerende ledning til udledning af rensed spildevand i Lillebælt</i>	
Navn, adresse, telefonnr. og e-mail på bygherre	<i>BlueKolding Spildevand A/S, Kolding Åpark 3, 6000 Kolding, tlf. 76363636 kontakt@bluekolding.dk</i>	
Navn, adresse, telefonnr. og e-mail på kontaktperson	<i>Inger Wiuff, tlf. 76363627, inwj@bluekolding.dk</i>	
Projektets adresse, matr. nr. og ejerlav. For havbrug angives anlæggets geografiske placering angivet ved koordinater for havbrugets 4 hjørneafmærkninger i bredde/længde (WGS-84 datum).	<i>Løveroddevej, Sdr. Stenderup Skov Matr. nr. 7b Sdr. Stenderup By, Sdr. Stenderup Samt Matr. nr 145 Sdr. Stenderup Skov</i>	Matrikel 7b er privatejet, og bygherre er i kontakt med ejer Niels Jørgen Schultz Langhoff. Niels Jørgen S. Langhoff er part i sagen. Matr. 142a er ejet af Naturstyrelsen, og Naturstyrelsen er part i sagen. Matr. 145e er ejet af Kolding Kommune.
Projektet berører følgende kommune eller kommuner (omfatter såvel den eller de kommuner, som projektet er placeret i, som den eller de kommuner, hvis miljø kan tænkes påvirket af projektet)	Kolding Kommune	
Oversigtskort i målestok eks. 1:50.000 – Målestok angives. For havbrug angives anlæggets placering på et søkort.	Se vedlagte	

Kortbilag i målestok 1:10.000 eller 1:5.000 med indtegning af anlægget og projektet (vedlægges dog ikke for strækingsanlæg).	Målestok angives			
Forholdet til VVM reglerne	Ja	Nej		
Er projektet opført på bilag 1 til lov om miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter (VVM).		x	Hvis ja, er der obligatorisk VVM-pligtigt. Angiv punktet på bilag 1:	
Er projektet opført på bilag 2 til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).	x		Hvis ja, angiv punktet på bilag 2: pkt. 11. c	Pkt. 11 c: Rensningsanlæg (projekter, der ikke er omfattet af bilag 1) Pkt. 3 i: Anlæg til fremstilling af hydroelektrisk energi
Projektets karakteristika				Myndighedsvurdering
1. Hvis bygherren ikke er ejer af de arealer, som projektet omfatter angives navn og adresse på de eller den pågældende ejer, matr. nr. og ejerlav	<i>Matr. Nr. 7b ejes af Niels Jørgen Schultz Langhoff, Løveoddevej 4, 6092 Sdr. Stenderup, E-mail. njl@fensbjerg.dk tlf. 40 34 36 54.</i> <i>Vi er pt i dialog med Niels Jørgen Langhoff.</i> <i>Matr. Nr.145e ejes af Kolding Kommune</i>			De tre matrikler ejes af Kolding Kommune, Naturstyrelsen og privat lods-ejer.
2. Arealanvendelse efter projektets realisering. Det fremtidige samlede bebyggede areal i m² Det fremtidige samlede befæstede areal i m² Nye arealer, som befæstes ved projektet i m²	Som nu 0 0			Ingen bemærkninger.
3. Projektets areal og volumenmæssige udformning Er der behov for grundvandssenkning i forbindelse med projektet og i givet fald hvor meget i m Projektets samlede grundareal angivet i ha eller m² Projektets bebyggede areal i m² Projektets nye befæstede areal i m² Projektets samlede bygningsmasse i m³ Projektets maksimale bygningshøjde i m Beskrivelse af omfanget af eventuelle nedrivningsarbejder i forbindelse med projektet	<i>Nedgravet ø1000 mm PEH</i> <i>Ingen nedrivning. I forbindelse med gravearbejdet vil der være behov for at rydde et bælte i skoven på 10-15 meter.</i>			Ingen bemærkninger. Behov for rydning af beplantningsbælte under anlægsfasen.
4. Projektets behov for råstoffer i anlægsperioden Råstofforbrug i anlægsperioden på type og mængde: Vandmængde i anlægsperioden Affaldstype og mængder i anlægsperioden Spildevand til renseanlæg i anlægsperioden	<i>Råstofforbruget i anlægsperioden er ikke opgjørt, men forbruget vurderes at være små mængder og af uvæsentlig betydning.</i> <i>Omkring rørledningen lægges 5-10 cm sand og den opgravede jord anvendes til opfyldning igen.</i> Ingen vandforbrug			Ingen bemærkninger Der står i projektbeskrivelsen, at evt. overskudsjord bortkøres. Evt. flytning af jord skal overholde gældende lovgivning.

Spildevand med direkte udledning til vandløb, søer, hav i anlægsperioden Håndtering af regnvand i anlægsperioden Anlægsperioden angivet som mm/å – mm/å	Anlægsarbejdet vil kun medføre ganske ubetydelige mængder af byggeaffald og evt. jord. Spildevand: ingen Regnvand: anlægsarbejdet vil fortrinsvis blive udført i tørvejr, ingen regnvandshåndtering Arbejdet vil blive udført i perioden 1.3.2023 – 31.12.2023			Evt. jordflytninger skal dog anmeldes til kommunen, der anviser jordflytningen. De nærmere forhold og bestemmelser fastlægges på baggrund af detailprojekteringen og de faktiske forhold på lokaliteten.
5. Projektets kapacitet for så vidt angår flow ind og ud samt angivelse af placering og opbevaring på kortbilag af råstoffet/produktet i driftsfasen: Råstoffer – type og mængde i driftsfasen Mellemprodukter – type og mængde i driftsfasen Færdigvarer – type og mængde i driftsfasen Vandmængde i driftsfasen	-			
6. Affaldstype og årlige mængder, som følge af projektet i driftsfasen: Farligt affald: Andet affald: Spildevand til renseanlæg: Spildevand med direkte udledning til vandløb, sø, hav: Håndtering af regnvand:	Ukendt – men i meget begrænset omfang Spildevand til renseanlæg: ikke relevant Spildevand med direkte udledning til vandløb, sø, hav: Håndtering af regnvand: Alm. Nedsivning på arealerne som nuværende			Der er ikke tale om øget spildevandsudledning i dette projekt. I forbindelse med ønsket om at udlede rensset spildevand skal der søges om tilladelse til spildevandsudledningen. I tilladelsen vil der blive vurderet, hvilken indvirkning udledningen af rensset spildevand vil have på recipienten. På sigt er der et ønske om at udlede mere rensset spildevand i forbindelse med ombygning af centralrenseanlægget. Det er dog ikke sikkert, at det er muligt at give tilladelse til en øge spildevandsudledning til Natura 2000-området Lillebælt, da et evt. projekt ikke må være til hinder for målopfyldelse for den økologiske og kemiske tilstand i vandområdet.
Projektets karakteristika	Ja	Nej	Anmeldte oplysninger	
7. Forudsætter projektet etablering af selvstændig vandforsyning?		x		Ingen bemærkninger.
8. Er projektet eller dele af projektet omfattet af standardvilkår eller en branchebekendtgørelse?		x	Hvis »ja« angiv hvilke. Hvis »nej« gå til punkt 10	Ingen bemærkninger.
9. Vil projektet kunne overholde alle de angivne standardvilkår eller krav i branchebekendtgørelsen?			Hvis »nej« angives og begrundes hvilke vilkår, der ikke vil kunne overholdes.	
10. Er projektet eller dele af projektet omfattet af BREF-dokumenter?		x	Hvis »ja« angiv hvilke. Hvis »nej« gå til pkt. 12.	Ingen bemærkninger.
11. Vil projektet kunne overholde de angivne BREF-dokumenter?			Hvis »nej« angives og begrundes hvilke BREF-dokumenter, der ikke vil kunne overholdes.	
12. Er projektet eller dele af projektet omfattet af BAT-konklusioner?		x	Hvis »ja« angiv hvilke. Hvis »nej« gå til punkt 14.	Ingen bemærkninger.

13. Vil projektet kunne overholde de angivne BAT-konklusioner?			Hvis »nej« angives og begrundes hvilke BAT-konklusioner, der ikke vil kunne overholdes.	
14. Er projektet omfattet af en eller flere af Miljøstyrelsens vejledninger eller bekendtgørelser om støj eller eventuelt lokalt fastsatte støjgrænser?	x		Hvis »ja« angives navn og nr. på den eller de pågældende vejledninger eller bekendtgørelser. <i>Ja, forskrifter for støj.</i> Hvis »nej« gå til pkt. 17.	Projektet giver anledning til øget støjpåvirkning i forbindelse med anlægsfasen. Støj fra anlægsarbejder herunder undervandsstøj kan påvirke fugle og havpattedyr, og derfor skal projektets indvirkning på de marine dyr inkl. bilag IV-arter et tema i MKR. Kolding Kommunes naturteam og Miljøstyrelsen (habitatmyndighed) er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2. Der er meget få omkringboende, og afstanden til projektområdet er relativt stort, så det vurderes, at anlægsarbejdet ikke giver anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende.
15. Vil anlægsarbejdet kunne overholde de eventuelt lokalt fastsatte vejledende grænseværdier for støj og vibrationer?	x		Hvis »nej« angives overskridelsens omfang og begrundelse for overskridelsen	Ingen bemærkninger.
16. Vil det samlede projekt, når anlægsarbejdet er udført, kunne overholde de vejledende grænseværdier for støj og vibrationer?	x		Hvis »nej« angives overskridelsens omfang og begrundelse for overskridelsen	Ingen bemærkninger.
17. Er projektet omfattet Miljøstyrelsens vejledninger, regler og bekendtgørelser om luftforurening?		x	Hvis »ja« angives navn og nr. på den eller de pågældende vejledninger, regler eller bekendtgørelser. Hvis »nej« gå til pkt. 20.	Ingen bemærkninger.
18. Vil anlægsarbejdet kunne overholde de vejledende grænseværdier for luftforurening?	x		Hvis »Nej« angives overskridelsens omfang og begrundelse for overskridelsen.	Ingen bemærkninger.
19. Vil det samlede projekt, når anlægsarbejdet er udført, kunne overholde de vejledende grænseværdier for luftforurening?	x		Hvis »Nej« angives overskridelsens omfang og begrundelse for overskridelsen.	Ingen bemærkninger.
20. Vil projektet give anledning til støvgener eller øgede støvgener I anlægsperioden? I driftsfasen?		x x	Hvis »ja« angives omfang og forventet udbredelse.	Ingen bemærkninger.
21. Vil projektet give anledning til lugtgener eller øgede lugtgener I anlægsperioden? I driftsfasen?		x x	Hvis »ja« angives omfang og forventet udbredelse. <i>Nej pga. afstand til projektområdet.</i>	Ingen bemærkninger.
22. Vil anlægget som følge af projektet have behov for belysning som i aften og nattetimer vil kunne oplyse naboarealer og omgivelserne I anlægsperioden?		x x	Hvis »ja« angives og begrundes omfanget. <i>Evt. brug for arbejdskørsel og belysning i sene eftermiddagstimer i vinterhalvåret. Begrænset behov. Forventes</i>	Påvirkningen fra mulig belysning og arbejdskørsel i sene eftermiddagstimer i vinterhalvåret vurderes ikke at være væsentligt negativ for omkringboende, da det vil finde sted i begrænset varighed. Desuden er afstanden fra projektområdet til nærmeste beboelse stor, og området er skærmet af skov og beplantning. Mod øst ligger der desuden ingen beboelse

I driftsfasen?			<i>under alle omstændigheder ikke at give anledning til lysgener pga. afstand til projektområdet</i>	(på vestsiden af Fænø) som kunne blive generet af evt. lys. Det vurderes, at et evt. behov for belysning i projektets anlægsfase ikke vil give anledning til væsentlige lysgener for omkringboende.
23. Er anlægget omfattet af risikobekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer nr. 372 af 25. april 2016?				Ingen bemærkninger.
24. Kan projektet rummes inden for lokalplanens generelle formål?	x		Hvis »nej«, angiv hvorfor:	Der er ingen lokalplan. Kolding Kommunes landzoneteam er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2.
25. Forudsætter projektet dispensation fra gældende bygge- og beskyttelseslinjer?	x		Hvis »ja« angiv hvilke: <i>Skovbyggelinje, Fortidsminde (sten- og jorddige og evt. fortidsminde) og strandbeskyttelseslinje</i>	Bestemmelserne om bygge- og beskyttelseslinjer skal sikre søer og åer, skove, fortidsminder og kirker som værdifulde landskabselementer og for sø- og åbneskyttelseslinjen og skovbyggelinjen som levesteder og spredningskorridorer for plante- og dyreliv. Fortidsmindelinjen skal samtidig sikre de arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne. Strandbeskyttelseslinjen skal bevare de åbne kyster og de landskabelige, naturmæssige og rekreative værdier, der er knyttet til kysterne. Der løber et jorddige i umiddelbar nærhed af projektområdet, og dette er tilstandsbeskyttet af museumslovens § 29 a. Projektets indvirkning på landskabet og beskyttelsesinteresser er et tema i MKR. Arealet, hvor anlægsarbejdet vil foregå, er tidligere blevet gennemgravet i forbindelse med anlæg af spildevandsledning og bygværker for ca. 40 år siden. Der er ligeledes en tinglyst servitut på det berørte areal, som tillader til enhver tid at foretage nødvendigt gravearbejde ved tilsyn og reparation af den eksisterende ledning. Følgende myndigheder er hørt: Skovbyggelinje: Kolding Kommunes naturteam. Sten- og jorddiger: Kolding Kommunes naturteam. Fortidsmindebeskyttelseslinje: Kolding Kommunes naturteam og Slots- og Kulturstyrelsen. Evt. høringssvar fremgår af bilag 2.
26. Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer?		x		Ingen bemærkninger.
27. Vil projektet kunne udgøre en hindring for anvendelsen af udlagte råstofområder?		x		Ingen bemærkninger.
28. Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen?	x			Projektet ligger inden for kystnærhedszonen.

				Hensigten med kystbestemmelserne er dels at friholde kystområderne for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængige af kystnærhed, dels at sikre, at nye arealer til byzone og anlæg i landzone placeres i størst mulig afstand fra kystlinjen og fortrinsvis bag eksisterende bebyggelse. Kystbestemmelserne skal desuden medvirke til at sikre og udbygge befolkningens adgang til kysterne. På trods af behovet for at rydde noget beplantning i forbindelse med anlægsarbejdet, vurderes det, at projektet ikke har en væsentlig negativ indvirkning på kysten efter, at spildevandsledningen er gravet ned. Projektets indvirkning på kystlandskabet er derfor ikke et tema i MKR. Plan- og Landdistriktsstyrelsen er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2.
29. Forudsætter projektet rydning af skov? (skov er et bevokset areal med træer, som danner eller indenfor et rimeligt tidsrum ville danne sluttet skov af højstammede træer, og arealet er større end ½ ha og mere end 20 m bredt.)	x		<i>Der vil være behov for at rydde et bælte på 10-15 meter i forbindelse med anlægsfasen. Ledningen lægges parallelt med eksisterende udløbsledning (anlagt for godt 40 år siden) og indenfor samme servitútbælte, hvor der ikke tillades træer og buske med dybtgående rødder.</i>	Skoven er fredskov, og projektet forudsætter rydning af skov med risiko for at indvirke på beskyttede arters levesteder. Miljøstyrelsen Østjylland (skovmyndighed) er hørt. Projektets indvirkning på evt. bilag IV-arter er et tema i MKR. Kolding Kommunes naturteam og Miljøstyrelsen (habitatmyndighed) er hørt. Evt. høringssvar fremgår af bilag 2.
30. Vil projektet være i strid med eller til hinder for realiseringen af en rejst fredningssag?		x		Ingen bemærkninger.
31. Afstanden fra projektet i luftlinje til nærmeste beskyttede naturtype i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.			<i>Projektområdet delvis i og på kanten af et §3 mose- og kær område og lige nord for ligger et strandengsområde langs kystlinjen.</i>	Projektet er placeret i et § 3-beskyttet naturområde. Projektets indvirkning på § 3-natur er et tema i MKR. Kolding Kommunes naturteam er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2.
32. Er der forekomst af beskyttede arter og i givet fald hvilke?		x	<i>Ingen rødlistearter eller bilag IV arter ifølge Miljøportalen.</i>	Der er behov for at rydde træer i forbindelse med anlægsfasen. Det er sandsynligt, at skoven er levested for blandt andet bilag IV-arten flagermus. Projektets indvirkning på evt. bilag IV-arter er et tema i MKR. Kolding Kommunes naturteam og Miljøstyrelsen er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2.
33. Afstanden fra projektet i luftlinje til nærmeste fredede område.			<i>Der ligger fredede fortidsminder nordvest for den nye ledning (på grænsen af beskyttelseszonerne)</i>	Projektets indvirkning på fortidsminderne er et tema i MKR.

			Kolding Kommunes naturteam, Museum Sønderjylland og Slots- og Kulturstyrelsen er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2.
34. Afstanden fra projektet i luftlinje til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (Natura 2000-områder, habitatområder, fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder).			<i>Projektet ligger i Sdr. Stenderup Skov, som er del af Natura 2000 habitatområde – Lillebælt – og i en afstand af ca. 3,2 km øst for Natura 2000 område – Lillebælt marint område</i> Projektet ligger i Natura 2000-område, da Stenderup skovene er en del af udpegningen. Projektets indvirkning på Natura 2000-område Lillebælt er et tema i MKR. Kolding Kommunes naturteam og Miljøstyrelsen er hørt, og evt. hørings-svar fremgår af bilag 2.
35. Vil projektet medføre påvirkninger af overfladevand eller grundvand, f.eks. i form af udledninger til eller fysiske ændringer af vandområder eller grundvandsforekomster?		x	Hvis »ja« angives hvilken påvirkning, der er tale om. <i>Der er ikke tale om øget udledning nu og her. På sigt er det planen at der i forbindelse med ombygning af centralrenseanlægget også vil blive søgt om at udlede mere renset spildevand.</i> I anlæg af spildevandsledningen skal der krydses flere vandløb og grøfter. Vandløbene er ikke beskyttede vandløb med natur- og miljøinteresser, og det forventes derfor, at projektets indvirkning på vandløb og grøfter er ikke et tema i MKR. Krydsningerne af vandløb og grøfter i anlægsfasen kræver dog tilladelse efter vandløbsloven Kolding Kommunes vandløbsteam er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2. Det er samme mængde spildevand, der ledes ud i den ansøgte situation som i den nuværende situation, og derfor er projektets indvirkning på udledningen til vandområdet ikke et tema i MKR. I forbindelse med ønsket om at udlede renset spildevand skal der søges om tilladelse til spildevandsudledningen. I tilladelsen vil der blive vurderet, hvilken indvirkning udledningen af renset spildevand vil have på recipienten. Kolding Kommunes spildevandsteam er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2.
36. Er projektet placeret i et område med særlige drikkevandsinteresser?		x	Projektområdet ligger ikke i et område med særlige drikkevandsinteresser. Projektets indvirkning på grundvand er IKKE et tema i MKR
37. Er projektet placeret i et område med registreret jordforurening?		x	Der er kortlagt jordforureninger ca. 750 m sydvest for projektområdet og da der er så stor afstand mellem projektområde og kortlagte forureninger, vurderes det, at projektet ikke vil have en væsentlig indvirkning på jordbund og jordarealer. I driftsfasen forventes linjeføringen heller ikke at kunne påvirke jordbund og jordarealer væsentligt. Projektets indvirkning på jordbund og jordarealer er IKKE et tema i MKR. Evt. jordflytninger skal dog anmeldes til kommunen, der anviser jordflytningen. De nærmere forhold og bestemmelser fastlægges på baggrund af detailprojekteringen og de faktiske forhold på lokaliteten.

				Kolding Kommunes jordforureningsteam er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2.
38. Er projektet placeret i et område, der i kommuneplanen er udpeget som område med risiko for oversvømmelse.		x		Projektet er placeret i et område, der i kommuneplanen er udpeget som et område, der kan blive udsat for oversvømmelse. Projektet vurderes til hverken i anlægs- eller driftsfase at have en væsentlig negativ indvirkning på oversvømmelsesrisikoen. Kolding Kommunes klimakoordinator er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2.
39. Er projektet placeret i et område, der, jf. oversvømmelsesloven, er udpeget som risikoområde for oversvømmelse?		x		Ingen bemærkninger.
40. Er der andre lignende anlæg eller aktiviteter i området, der sammen med det ansøgte må forventes at kunne medføre en øget samlet påvirkning af miljøet (Kumulative forhold)?	x		<i>Der er en eksisterende udløbsledning, der løber parallelt med det ansøgte</i>	Der er et par hydrologiprojekter med udløb til samme Natura 2000-område Lillebælt, der sammen med det ansøgte evt. kan forventes at føre til en øget samlet indvirkning på miljøet. Der er konkret kendskab til et hydrologiprojekt i Sdr. Stenderup Sønder-skov kaldet 'Lyngmosen'. Kolding Kommunes vandløbsteam og naturteamet er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2.
41. Vil den forventede miljøpåvirkning kunne berøre nabolande?		x		Ingen bemærkninger.
42. En beskrivelse af de tilpasninger, ansøger har foretaget af projektet inden ansøgningen blev indsendt og de påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge, begrænse eller kompensere for væsentlige skadelige virkninger for miljøet?			<i>Der er afsøgt forskellige løsninger for at begrænse væsentlige skader på miljøet og med henblik på at vælge det mindst indgribende tiltag ifht mennesker, flora, fauna, tekniske forhold, sikkerhed mv. Der er netop valgt en løsning, hvor ledningen sejles til projektområdet og sammensvejses i fuld længde til bygværket i skoven. Herved undgås også megen transport og arbejde i skoven.</i>	Ingen bemærkninger.

Skema 2: Miljøscreening jf. bilag 6

Projektets karakteristika	Ikke relevant	Ja	Bør Undersøges	Nej	
1. Kan projektets kapacitet og længde for strækingsanlæg give anledning til væsentlige miljøpåvirkninger		X			Projektet kan give anledning til væsentlige miljøpåvirkninger.
2. Kræver bortskaffelse af affald og spildevand ændringer af bestående ordninger i: • anlægsfasen • driftsfasen				X	Projektet kræver ikke ændringer i bestående ordninger i forhold til bortskaffelse af affald og spildevand hverken i anlægs- eller i driftsfasen.
3. Forventes anlægget at udgøre en særlig risiko for uheld.				X	Da ledningen efter endt anlægsarbejde er nedgravet forventes det ikke, at det giver anledning til særlig risiko for uheld.
Projektets placering	Ikke relevant	Ja	Bør Undersøges	Nej	
4. Forudsætter anlægget ændring af den eksisterende arealanvendelse.				X	Der er ikke en ændret arealanvendelse i forbindelse med projektet.
5. Forudsætter anlægget ændring i kommuneplanen.				X	Anlægget forudsætter ingen ændring i kommuneplanen.
6. Indebærer anlægget behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer ud over hvad der fremgår af gældende kommune- og lokalplaner.				X	Der er ikke behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer.
7. Indebærer projektet en mulig påvirkning af sårbare vådområder			X		Projektet er beliggende i Natura 2000-området nr. 112 Lillebælt inden for Habitatområde H96 men uden for Fuglebeskyttelsesområdet F47 og Ramsarområdet R15. Projektet indebærer derfor en mulig påvirkning af Natura 2000-området Lillebælt. Projektområdet ligger desuden delvis i og på kanten af et § 3-beskyttet mose- og kær område. Kolding Kommunes naturteam og Miljøstyrelsen (habitatmyndighed) er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2.

8. Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede naturområder - Nationalt - Internationalt (Natura 2000)			X		Projektet kan påvirke både national og international beskyttet natur. Det fremgår af habitatbekendtgørelsen, at der skal foretages en vurdering af, om projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Dette gælder også for projekter, der finder sted udenfor Natura 2000-områder, men som kan have betydning i Natura 2000-området. Der skal foretages en vurdering af, om det kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke den udpegede lokalitets gunstige bevaringsstatus væsentligt (væsentlighedsvurdering). Hvis en sådan påvirkning på baggrund af objektive kriterier ikke kan udelukkes, skal der foretages en nærmere vurdering (konsekvensvurdering). Kolding Kommunes naturteam og vandløbsteam samt Miljøstyrelsen (habitatmyndigheden) er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2.
9. Forventes området at rumme sårbare arter såsom bilag IV-arter, andre fredede arter eller rødlistearter			X		Det forventes, at området potentielt kan rumme flere sårbare arter herunder bilag IV-arter, andre fredede arter eller rødlistearter. Kolding Kommunes naturteam er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2.
10. Er anlægget placeret i et - Område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) - Nitratfølsomt indsatsområde (NFI) - Boringsnært beskyttelsesområde (BNBO)				X	Anlægget er ikke placeret i område med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomt indvindingsområde eller boringsnært beskyttelsesområde.
11. Vil anlægget udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets grundvand. - Afstand til vandforsyningsanlæg - Boringer				X	Anlægget vil ikke udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af området grundvand. Der er mere end 1.000 m til nærmeste vandforsyningsanlæg.
12. Kan anlægget påvirke - Historiske landskabstræk - Kulturelle landskabstræk				X	På trods af behovet for at rydde noget beplantning i forbindelse med anlægsarbejdet, vurderes det, at projektet ikke har en væsentlig negativ indvirkning på kysten herunder historiske, kulturelle eller æstetiske landskabstræk efter, at spildevandsledningen er gravet ned. Plan- og Landdistriktsstyrelsen er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2.

• Arkæologiske værdier/landskabs-træk • Æstetiske landskabstræk • Geologiske landskabstræk					Anlægget ligger ikke i et særligt geologisk beskyttelsesområde, og det vurderes derfor, at anlægget ikke har en væsentlig negativ indvirkning på geologiske landskabstræk. Da der har været gravet i området tidligere, forventes det, at der ikke er arkæologiske værdier eller landskabstræk, der påvirkes væsentligt negativt af projektet. Slots- og Kulturstyrelsen er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2
13. Giver anlægget anledning til • Øget trafikmængde • Ændrede trafikmønstre • Ændring i trafiksikkerheden				X	Anlægget giver ikke anledning til øget trafikmængde, ændrede trafikmønstre eller ændring i trafiksikkerheden.
Arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet	Ikke relevant	Ja	Bør Undersøges	Nej	
14. Er der andre anlæg eller aktiviteter i området, der sammen med det ansøgte medfører en påvirkning af miljøet (kumulative forhold).		X			Der er et par hydrologiprojekter med udløb til samme Natura 2000-område Lillebælt, der sammen med det ansøgte evt. kan forventes at føre til en øget samlet indvirkning på miljøet. Der er konkret kendskab til et kommende hydrologiprojekt i Sdr. Stenderup Sønderkov kaldet 'Lyngmosen'. Kolding Kommunes vandløbsteam og naturteam er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2.
15.. Er der andre kumulative forhold.			X		Kolding Kommunes vandløbsteam er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2.
16 Tænkes anlægget etableret i et tæt befolket område.				X	Anlægget etableres ikke i et tæt befolket område.
17. Vil den forventede miljøpåvirkning række ud over kommunens område.			X		Der er en mulig påvirkning af Natura 2000-området Lillebælt som rækker ud over kommunens område. Kolding Kommunes naturteam og Miljøstyrelsen (habitatmyndighed) er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2.
18. Er området, hvor anlægget tænkes placeret, sårbart over for den forventede miljøpåvirkning.			X		Anlægget placeres i et kystlandskab, der som udgangspunkt er sårbart overfor påvirkninger og desuden placeres projektet i Natura 2000-område Lillebælt. Det forventes, at områderne ikke er sårbare overfor den forventede miljøpåvirkning som primært vil forventes at stamme fra anlægsarbejdet.

19. Kan anlægget påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer allerede er overskredet. • Overfladevand • Grundvand • Naturområder • Boligområder (støj, lys, luft)			X		I anlæg af spildevandsledningen skal der krydses flere vandløb og grøfter. Vandløbene er ikke beskyttede vandløb med natur- og miljøinteresser, og der er derfor ikke fastsatte miljøkvalitetsnormer, der er overskredet. Kolding Kommunes vandløbsteam er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2. Projektområdet ligger i Natura 2000-området Lillebælt primært med anlægget placeret i habitatnaturtyperne/skovnaturtyperne 'bøg på muld' (9130), og 'Elle- og askeskov' (91E0), og deres naturtilstand er ikke vurderet. Der skal foretages en vurdering af, om projektet kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Det skal vurderes, om det kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke den udpegede lokalitets gunstige bevaringsstatus væsentligt (væsentlighedsvurdering). Hvis en sådan påvirkning på baggrund af objektive kriterier ikke kan udelukkes, skal der foretages en nærmere vurdering (konsekvensvurdering). Kolding Kommunes naturteam og Miljøstyrelsen (habitatmyndighed) er hørt, og evt. høringssvar fremgår af bilag 2.
20. Den forventede miljøpåvirknings geografiske udstrækning i areal.					Natura 2000-området Lillebælt på 36.000 ha kan potentielt blive påvirket, men påvirkningen forventes dog kun at være meget lokalt.
21. Omfanget af personer der forventes berørt af miljøpåvirkningen.					Der er ikke mange personer, der vil være berørt af miljøpåvirkningen.
22. Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige • Enkeltvis • Samlet					Miljøpåvirkningerne forventes at kunne være væsentlige samlet set.
23. Må den samlede miljøpåvirkning betegnes som kompleks.					Den samlede miljøpåvirkning vurderes ikke at være kompleks.
24. Er der stor sandsynlighed for miljøpåvirkningen.					Støj kan forekomme i anlægsfasen. Det vil dog være af begrænset varighed, forekomme i dagtimerne og være under grænseværdierne for støj. Der forventes ingen væsentlige gener i driftsfasen, da det er samme spildevandsmængde, der blot er fordelt på to spildevandsledninger.
25. Er påvirkningen af miljøet • Varig • Hyppig					Evt. påvirkninger i anlægsfasen er af begrænset varighed, og disse vil ikke være væsentlige. Påvirkningen af miljøet er varig, da risikoen for overløb fjernes ved at have to spildevandsledninger til samme rensed vandmængde.

• Reversibel		
--------------	--	--

Konklusion	Udfyldes af kommunen
Giver resultatet af screeningen anledning til at antage, at det anmeldte projekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt, således at der er VVM-pligt.	Det er kommunens vurdering, at det anmeldte projekt vil kunne medføre væsentlige negative påvirkninger af miljøet, da det er placeret i Natura 2000-område. Projektet er således VVM-pligtigt.

Berørte myndigheder/Nr.	Høringssvar givet i perioden den 15/5-12/6 2023	Miljøvurderingsmyndighedens bemærkninger
1. Søfartsstyrelsen	Vedr. Indkaldelse af idéer og forslag til miljøkonsekvensrapport for projekt 'Vandturbinledning Lillebælt' (1. offentlighedsfase) Hermed Søfartsstyrelsens bemærkninger vedrørende opstart af miljøvurdering For den del af projektet, der foregår på vandet, kan der være sejladssikkerhedsmæssige forhold, der skal medtages i miljøvurderingen. Der er bør af hensyn til at undgå ulykker til søs og dermed mulig påvirkning af miljøet blive foretaget en risikovurdering af sejladsen ved etablering og drift af rørledningen. Søfartsstyrelsen henviser i den anledning generelt til vedhæftede bekendtgørelse nr. 1351-2013 om sejladssikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande (Entreprenørbekendtgørelsen).	Sejladssikkerhedsmæssige forhold under anlæg og drift vil indgå i miljøkonsekvensrapporten.
2. Natur- og vand, Kolding Kommune	Natur & Vand vurderer, at udkastet til afgrænsningsnotat på fyldestgørende måde beskriver de natur- og kulturhistoriske elementer, der skal iagttages ved gennemførelse af spildevandsprojektet.	Ingen bemærkninger.
3. Museum Sønderjylland	Hermed Museum Sønderjylland – Arkæologis svar på høring af udkast til afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten for projekt 'Vandturbinledning Lillebælt'. Det skal her bemærkes, at dette svar kun gælder den landfaste del af projektet. Museet har noteret, at der i udkastet afgrænsningsnotatet på s. 8 nævnes, at; "Sten- og jorddiger og evt. fortidsminder Der løber et jorddige i umiddelbar nærhed af projektområdet, og dette er tilstandsbeskyttet af museumslovens § 29 a. Det skal vurderes, om projektet har en negativ indvirkning på diget som landskabs-element herunder skal det sikres, at de arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne ikke beskadiges. Der har været gravet i området tidligere, og det forventes derfor ikke, at der er arkæologiske værdier, der påvirkes væsentligt negativt af projektet. Hvis der i forbindelse med anlægsarbejdet findes spor af fortidsminder, skal arbejdet standses jf. §§ 25-29 i museumsloven. Bygherre vil desuden inddrage Museum Sønderjylland i anlægsarbejdet." Selvom det beskrives, at der har været gravet i området og der ikke forventes at være arkæologiske værdier (fortidsminder), så vil Museet gerne have mulighed for at foretage en arkivalisk kontrol og udarbejde en arkæologisk udtalelse til bygherre, som også kan indgå som i miljøkonsekvensrapporten. Området ligger tæt ved 4 fredede gravhøje og inden for det af kulturministeriet i 2004 udpegede kulturarvsareal af regional betydning Stenderup Nørreskov. Derfor vil vi gerne, at dette indgår i afgrænsningen. Yderligere vil vi opfordre bygherre til at kontakte os snarest muligt for afklaring af omfanget af projektet med hensyn muldafrømning mm.	Projektets indvirkning på de arkæologiske værdier vil indgå i miljøkonsekvensrapporten. Bygherre har tilkendegivet, at Museum Sønderjylland vil blive inddraget i arbejdet.

	Hvis der skal udføres arkæologisk forundersøgelse af projektet, skal et evt. budget godkendes ved Slots- og Kulturstyrelsen. Der er pt. 6 ugers sagsbehandlingstid ved styrelsen.	
4. Jordforurenings- og vandforsyningsteamet, Kolding Kommune	Kolding Kommunes jordforureningsteam og vandforsyningsteam har ingen bemærkninger til denne høring	Ingen bemærkninger.
5. Fiskeristyrelsen	Fiskeristyrelsens afdeling i Kolding har modtaget denne høring og har ingen bemærkninger til sagen. Jeg har hørt Bælternes Fiskeriforening og Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri Producentorganisation. Der er modtaget bemærkninger fra Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri Producentorganisation. Bemærkningerne er vedhæftet.	Ingen bemærkninger. Der henvises til nedenstående høringssvar.
5.a Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri Producentorganisation	Vedr. høring om idéer og forslag til miljøkonsekvensrapport for projekt 'Vandturbinledning Lillebælt' FSK-PO takker for muligheden for at komme med bemærkninger i forhold til de forhold som en kommende miljøkonsekvensrapport for projekt 'Vandturbinledning Lillebælt' skal belyse. Vi sætter som fiskeriforening pris på, at blive hørt i forhold der kan påvirke naturen og hermed fiskeriet nu og i fremtiden. I det fremsendte fremgår det at Kolding Kommune mener at projektet forventes at få en væsentlig indvirkning på miljøet, hvorfor der er krav om miljøkonsekvensvurdering. Det fremgår også af materialet, at på sigt give projektet mulighed for at øge renseanlæggets kapacitet. En ny rapport¹ om Lillebælt fra august 2022 indledes således: "Miljø- og naturtilstanden i Lillebælt er presset af bl.a. eutrofiering med iltsvind mm. til følge, trawlfiskeri, miljøfremmede stoffer og manglende levesteder for dyr og planter. Vandområderne i Lillebælt lever ikke op til kravene i vandrammedirektivet og N2000-områderne er ikke i gunstig bevaringsstatus, som krævet af habitatdirektivet. Der meldes om nedgang i fiskebestande, og den marine biodiversitet er fortsat under pres" Det er på dette bagtæppe man bør vurdere, i hvor høj grad Lillebælt kan tåle en "væsentlig indvirkning på miljøet" – som projektet vurderes til at udgøre. Dette bør en miljøkonsekvensvurdering redegøre for og undersøge til bunds. Om Lillebælt kan klare mere pres, også set i lyset af at Lillebælt er italesat som en fremtidig marin nationalpark. Det fremgår af det fremsendte, at rensningsanlægget udleder "renset spildevand". Det har ikke været muligt for FSK-PO at finde den gældende udledningstilladelse for anlægget. Men tilladelsen knytter sig med stor sandsynlighed til kvælstof og fosfor, idet der i dag ikke er sat grænseværdier for, hvad der må være i selve spildevandet (jf. spildevandsbekendtgørelsen BEK nr 1393 af 21/06/2021). Heller ikke for f.eks. PFOS. Ifølge vandplansdata er Lillebælt syd i "ikke god" kemisk tilstand. Grunden er for høje koncentrationer af cadmium og kviksølv. Lillebælt Bredningen er heller ikke i "god kemisk tilstand" grundet stofferne Nonylphenol og cadmium. Samme område overholder heller ikke MKK i sedimentet, for det nationalt prioriterede stof Methylnaphthalen. Disse er blot de stoffer der undersøges for. Mange flere stoffer kan potentielt være med til at holde Lillebælt i en "ikke god" kemisk tilstand. Der måles f.eks. ikke for PFOS. Ifølge vandplansdata er både Lillebælt Syd og Lillebælt Bredning i ringe økologisk tilstand for	Bemærkninger fremgår nedenfor.

	fytoplankton og rodfæstede planter. En dårlig tilstand på disse parametre kobler sig til næringsstofbelastning. Koncentrationer af næringsstoffer i vandsøjlen er i vandrammedirektivet karakteriseret som fysisk-kemiske kvalitetselementer, og værdierne for disse parametre skal være på et niveau, så de understøtter opnåelse af god økologisk tilstand. I de fleste vandområder i Lillebæltsregionen er næringsstofniveauerne udtrykt ved årskoncentrationer af total kvælstof (TN) og total fosfor (TP) samt vinter-koncentrationer af opløst uorganisk kvælstof (DIN) og opløst uorganisk fosfor (DIP) så høje, at de ikke understøtter opnåelse af god økologisk tilstand¹. For FSK-PO er det vigtigt at man i Miljøkonsekvensvurderingen forholder sig til om man overholder vandrammedirektivet, og hermed målet om god tilstand i 2027. Det fremgår også af regeringsgrundlaget at Danmark skal leve op til vandrammedirektivet. Det fremgår af vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1, litra a), nr. i), at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge forringelse af tilstanden for alle overfladevandområder. Jf. en afgørelse fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet fra 23. februar i år, fremgår det at: ”EU-Domstolen har i Weser-dommen fastslået, at direktivets artikel 4, stk. 1, litra a, nr. i)-iii), skal fortolkes således, at medlemsstaterne er forpligtede til at nægte at godkende et enkeltprojekt, såfremt det kan medføre en forringelse af tilstanden for et overfladevandområde, eller når det indebærer risiko for, at der ikke opnås en god tilstand for overfladevand eller et godt økologisk potentiale og god kemisk tilstand for overfladevand på den i direktivet fastsatte dato”. FSK-PO vil gerne anmode om, at miljøkonsekvensvurderingen tager denne afgørelse – og denne afgørelses betydning – med i betragtningerne når projektet vurderes. Særlig i lyset af at man med projektet også sigter på at øge rensningsanlæggets kapacitet. Der bør ses på om man udleder stoffer til området som i forvejen findes i for store mængder i området samt om man udleder mere næring til området der i forvejen er negativt påvirket af netop næringsstoffer. FSK-PO mener, at nævnets afgørelse bør have konsekvenser for projekters gennemførelse, og de krav der sættes til udledninger i forbindelse med projektet. Lillebælt er et habitatområde (N112 og N111) Målet for området er, at områdets hav-, kyst- og lysåbne natur sikres og udgør et stort, sammenhængende naturområde med dynamisk kystudvikling og hydrologiske og naturmæssige sammenhænge mellem havet og kysten, og med udbredte levesteder for eng-, hav- og kystfugle samt marsvin. Det er vigtigt at miljøkonsekvensrapporten forholder sig til om planen lever op til habitatdirektivets artikel 6.3. Da området i forvejen er i ugunstig tilstand – og stærkt negativt påvirket - er FSK-PO oprigtig i tvivl om projektet kan gennemføres. FSK-PO anmoder om at miljøkonsekvensrapporten afspejler nyeste EU domme på området i forhold til projekter der kan påvirke Natura 2000 områder, der i forvejen er i ugunstig tilstand. Havstrategi: Det er vigtigt at miljøkonsekvensrapporten inddrager de mål der er sat for den danske miljøindsats på havområdet, samt at den inddrager og medtager de relevante indsats i det kommende indsatsprogram. Turbiner: Det fremgår at der er tale om en turbine. Det er ikke muligt at det fremsendte at vurdere om der her er tale om et projekt der kan påvirke ålebestanden – idet ål kan omkomme i turbiner. Hvis dette er tilfældet, bør miljøkonsekvensrapporten selvfølgelig også afdække projektets evt. påvirkning via en øget dødelighed for ål. Derudover bør rapporten selvfølgelig tage hensyn til kumulative effekter. Dette gælder særligt i forhold til de presfaktorer der er identificeret som værende årsager til området ringe tilstand.	Vandrammedirektiv og habitatdirektiv Projektets indvirkning på Natura 2000-området Lillebælt indgår i afgrænsningen til miljøkonsekvensvurderingen. Miljøkonsekvensrapporten vil derfor afspejle nyeste EU-domme herunder forholde sig til vandrammedirektivet og habitatdirektivet. Havstrategi Miljøkonsekvensrapporten inddrager projektets indvirkning på de mål, der er sat for den danske miljøindsats på havområdet for det pågældende havområde. Turbine Der er ikke tale om etablering af en turbine men etablering af en ledning fra en turbine.
--	--	--

	Sidst men ikke mindst mener FSK-PO at rapporten bør afdække hvilke positive tiltag der kunne gøres i oplandet for at gøre projektet muligt og samlet set bidrage til at miljøtilstanden i Lillebælt forbedres på sigt som det er målet og kravet. Dette kunne være indsatser for at nedbringe tilførslen af næringsstoffer samt en reduktion af yderligere presfaktorer der påvirker området negativt.	Projektet vil derfor ikke påvirke ålebestanden, og dette vil ikke indgå i miljøkonsekvensvurderingen. Kumulative effekter Miljøkonsekvensrapporten medtager de kumulative effekter. Dette gælder også de nævnte faktorer, der er identificeret som værende årsager til områdets ringe tilstand. Tiltag i oplandet Det er ikke muligt i miljøkonsekvensrapporten at afdække, hvilke positive tiltag, der kan gøres i oplandet for samlet at bidrage til en forbedret miljøtilstand i Lillebælt. Der er fastlagte krav til indholdet af en miljøkonsekvensrapport, da denne skal indeholde en beskrivelse af projektet og dets forventede væsentlige indvirkninger på miljøet jf. § 20 i miljøvurderingsloven.
6. Spildevandsteamet	Spildevandsteamet har ingen bemærkninger til forslag til miljøkonsekvensrapport for den supplerende vandturbinledning. Det er vores vurdering, at den supplerende ledning vil være en miljømæssig gevinst, da den vil være med til at sikre, at der sker færre utilsigtede nødoverløb fra systemet.	Ingen bemærkninger